re, præsertim vero cum tentamur, vel in periculo versamur peccandi. Imposterum igitur amabo te, Domine, totusque tuus ero. Amor tuus omnes diriget motus amoris mei, qui omnes meas facultates exercebit, & qui erit omnium actionum mearum principium. Utique, Domine, amorem erga te meum testabor, beneplacitum tuum rebus omnibus præferens, neque recedens umquam pro qualibet re a via mandatorum tuorum. *Idem.*

Tempus amandi Deum nullis finibus continetur.

Verum est affirmativa præcepta, cujusmodi sunt jejunii, confessionis, eleemosynæ, nequaquam omnibus, singulisque vitæ momentis obligare; sed congruis dumtaxat temporibus, quod ipsum dicendum est de præcepto Deum super omnia diligendi. Sed quænam sunt peculiariter temporum circumstantiæ, quibus amoris hujus actus nobis sunt eliciendi? Hæc tempora non sunt constituta, quemadmodum nobis statutum est tempus, exempli gratia jejunandi; quia tempus amandi Deum definitum non est, quia illum satis amare non possumus, quia omnia impendere deberemus in ejus amore momenta. *Omnia tempus habent*, uno excepto amore Dei, cui ista Spiritus Sancti verba non conveniunt. Scio equidem, Deus, me plene nonnisi in Cœlo te diligere posse: sed ut plene te in Cœlo diligam, opus est, ut te, quantum fieri potest, in terra diligam. Perfectus hic amor, qui felicitatem meam in æternum debet constituere, esse nequit, nisi fructus amoris, qui deceat viatoris statum, in quo sum. Possumne confiderare, Domine, te Deum meum esse, Auctorem omnium, quæ possideo, & quæ sperare possum, Creatorem essentiæ meę, & novissimum finem mei, quin ad te omnia mea desideria convertam? Quod facit avarus pro perituris divitiis, quod ambitiosus pro inanis gloriæ phantasmate, pro te ego non faciam? *Pater Segneri in Meditationibus.*

Mandatum amandi Deum est omnium mandatorum maximum.

2. Tim. 1.

Amare Dominum Deum nostrum, primum est mandatorum multiplici ex causa. Primum est in intentione Legislatoris, illud nobis irrogantis, ac cætera ad hunc tamquam ultimum eorum finem referentis. *Præcepti finis est Charitas*. Primum est, quoad obligationem impositam recipiendi illud. Si enim alia mandata servanda sunt, quia omnia tendunt ad Charitatem; quanto magis ipsum charitatis præceptum observandum est? Primum est denique propter nobilitatem, qua super alia quæcumque assurgit: Quodnam præceptum esse poterat nobilitati animæ nostræ conformius? Præstantissimum præceptum citra quamcumque dubitationem est illud, quod minus nostram libertatem offendit, quale hoc est: *Diliges Dominum Deum tuum*. Et reipsa solum est quod numquam inviti adimplemus. Nonnumquam pœnæ metus efficit, ut alia præcepta servemus, sed Charitatis mandatum nonnisi ab amantibus adimpletur. Si amamus, quia metuimus, jam non amamus; atque ita præcepto Charitatis non satisfacimus. Nullus actus est liber magis, magisque voluntarius, quam actus amoris, & hoc ejus dignitatem, atque præstantiam constituit. Præceptum quo Deum amare jubemur, est igitur omnium præexcellentissimum. *Hoc est primum mandatum. Idem.*

Marc. 12.

Deum non amantes illum magis afficimus injuria.

Quam Deo injuriam afferimus, cum ipsi amorem nostrum negamus, illum abjectis creatis rebus præstituuri? Mereremur, ut nos ille damnaret, nec umquam in cœlum oculos sustolleremus, ut humi reperemus, veluti serpens antiquus, qui primum hominum parentem fefellit; quandoquidem sensus nostri, & cor terrena tantum objecta depereunt. Si Dominus explicite non præcepisset, ut illum diligeremus; nonne illum rogare, & obtestari deberemus, ut se a nobis amari haud ægre ferret? Aliquidne hoc honestius, vel gloriosius potest accidere? Cum ergo imperet, ut ipsum diligamus, nos beatos putemus cum ei morem gerimus: *Diliges Dominum Deum tuum. Idem.*

Matth. 22.

Præceptis amoris Dei est omnium suavissimum.

Charitatis præceptum non solum primum obtinet locum propter dignitatem, verum etiam propter suavitatem. Charitas mulcet, quidquid in reliquorum præceptorum praxi asperum, & amarum est: quantam vero suavitatem Charitas ipsa complecti non debet. Quis dicendo explicare posset lætitiam, qua anima afficitur, cum amat Deum suum? Summam ipsa nancisciturvoluptatem in eo laudando, colendo, eique obediendo; sed toto cœlo majorem percipit dulcedinem in amando. Quippe animæ oblectatio oritur in ea, quæ inter se, & objectum suum invenit, congruentia, & suavissimam afficit unionem inter utrumque. Sed objectum maxime congruum animæ Deus est; hic vere cibus illius est, qui semper ei placet, & cujus tædio non afficitur. Anima quoque facultas est maxime congrua Deo: quærit enim illa incessanter unde alatur, & numquam faturatur. Ita arcta animæ cum Deo conjunctio, suavissima est, quæ cogitari possit; & hoc opus est Charitatis. *Idem.*

A Sanctis discere debemus Deum amare.

Cant. 2.

Id nisi estis experti, hoc discite a Sanctis, qui illud experti sunt. Omnes cum Canticorum Sponsa exclamant: *Fructus ejus dulcis gutturi meo*. Si tantumdem dicere non potestis, hoc non ex objecto, neque ex facultate proficiscitur, sed ex modica unione, quæ inter utrumque reperitur. Attendite exercitio amoris Dei, contemplationis, pœnitentiæ; & charitatis fructus gustabitis. Sed vix labiis vestris suavissimum hoc manna delibastis, cum illud abjicitis. Aliquid præterea requiritur, ut illius gustum percipiatis. Non labiis, sed palato fructus dulcis est: *Fructus ejus dulcis gutturi*. Gloriosum mihi esset, Domine, si tantum pati velles te amari a me; quanto igitur magis gloriosum est, te velle mihi præceptum irrogare amandi te, & minari mihi teterrimos iræ tuæ effectus, nisi te amavero? Constituam igitur in te amando omnem gloriam meam; sed cum in hoc meam gloriam inveniam, quantum simul inveniam suavitatis? Aliud quodvis objectum me tædio afficit; tu unus cordi meo satisfacere potes, quod pro te dumtaxat fecisti. Ego amorem erga te meum testabor centies in dies singulos profitens cor meum tui juris esse. *Pater Segneri in Meditationibus.*

Præceptum amoris Dei utilissimum est, quod observetur.

Mandatum amandi Deum primum est omnium propter utilitatem, quam inde percipimus. Merces enim, quę ex illius observantia emanat, potius merum donum est, quam justa merces. Illam divinæ bonitati potius surripimus, quam mereamur. Nostrum esset Domino pro viribus gratias referre, quia dignatur permittere, ut a nobis diligatur; non Domini præmia nobis retribuere, quia illum dileximus. Admiremur ergo beneficii magnitudinem quo afficimur, cum illum amare jubemur. Nobis præceptum charitatis imponit, ut ostendat se velle nobis merito vertere amorem nostrum erga ipsum, eique veram mercedem adnectere. Alioquin videremur nos posse jure de merito, & remuneratione dubitare, diligentes bonum infinitum, bonum summopere amabile. Certi sumus actiones nostras maxime communes a Deo merito nobis tribui, cum a nobis fiunt per obedientiam. Hoc ipsum est de Charitatis præcepto, hoc observando meremur; quia id nobis Dominus imperavit: *Diliges Dominum Deum tuum*. Verum utinam accedente hoc etiam præcepti aculeo illum diligamus. *Pater Segneri in Meditationibus.*

Quot subsidia mortales habent ut fervent mandatum amoris Dei.

Magnum hoc est admirationis argumentum, a plerisque Fidelibus negligi præceptum, quod omnium primum est, omnimodo. Illud quidem in terris perfecte adimplere non possumus, conemur saltem adimplere illud quantum fieri potest, omniaque illius adimplendi media adhibeamus. Horum autem mediorum primum est animum adjungere ad cognitionem summi boni quod amare nemeur. Sancti illud in Cœlo vident *facie ad faciem*, ideoque illud amant perfecte: nos autem *videmus nunc per speculum in ænigmate*. Sed saltem hoc pacto bonum cognosceremus, & diligeremus illud. Quamvis a sensibus nostris longe *ut* fides, quæ illud nobis admovet propius, illud nobis semper summopere amabile potest efficere. Res ipsæ anima carentes nobis pro modulo suo suadere non cessant, ut Dominum diligamus. Cœlum, terra, mare, omnia opera ejus benedicunt illi, & per hoc nobis, quos ille fecit compotes mentis, & ad ipsum amandum pares, palam dicunt, ipsum a nobis esse diligendum. Nisi eorum sermonem intelligimus, inde fit, quod ad illum minime attendimus. His vocibus aures aperiamus, quæ nobis de summo bono colloquuntur, & ad illud amandum invitant. Opus est, nos admodum esse distractos, si non percipimus illas; vel sensu carentes, si illas intelligimus, quin magis Deum nostrum amemus. Heu! *Ego sum creatura illa, quæ amandi felicitate privatur*. Hæc responsio fuit dæmonis, qui cum ex obsesso extruderetur corpore, dicere jubebatur quis esset. Numquid ipsi ita miseri erimus, ut nobismet altro tantam felicitatem interdicamus? Honor amandi te, dulcedo, quę in amore

1. Cor. 13.

Res ipsæ inanimæ docent, Deum nobis esse amandum.

tui

tui reperitur, o Deus, sufficiens proculdubio essent illis remuneratio, qui diligunt te. Sed divinum hoc mandatum amoris, quod justus majori cum gloria, & dulcedine adimplet, illud ipsum est, quod implet majori cum merito, & fructu. Utique, Deus, meum esset tibi aliquid solvere, pro amore, quo te complector; tu vero amorem meum magnificis retributionibus rependere vis; & hoc etiam pretio nondum obtines, ut a me diligaris. Omnia tamen mihi dicunt, Domine, te infinite magnum esse, potentem, beneficum, ideoque summopere amabilem. Omnes perfectiones tuæ, mea utilitas ipsa, & gratitudo me ad te amandum impellunt: utinam posses hodie cumulatissimam de coronde meo per gratiam tuam referre victoriam, ac illud in æternum possidere. *P. Segneri Medit.*

Dei amor, qui in terra semper mixtus est, semper in Cœlo purus est.

Prima amoris Beatorum qualitas hæc est, esse purissimum. Illi Deum amant; hunc ipsi quoque diligimus: sed illi nonnisi Deum amant, nos autem aliud ab illo, vel saltem cum illo amamus. Propter mixtionem hanc amor noster multo minus nobilis est, quam amor Sanctorum; ignis enim qualitas illius nutrimento est congrua: *Secundum ligna sylvæ, sic exardescit ignis*. Hac de causa Beatorum amor esse nequit perfectior, quam est. Deum unum amant, ejus beneplacitum, & gloriam; vel si aliquo pacto se ipsos amant, nonnisi Deum amant in se. Dei amor ignis est devorans, qui alium quemlibet amorem absumit. *Ignis consumens est*. Amorem nostrum ita expiare conemur; nihil extra Deum diligamus, & in rebus omnibus illum dumtaxat amemus. Bonum est amare creata in illo; sed perfectio est illum dumtaxat in creatis amare. Tunc amor noster non est amplius mixtus; nullum habet objectum nisi Deum, & solum Deum. In hoc sese perficere indefinenter studuit Sanctus Augustinus, ex quo primum in Deum manibus posuit cor suum. Qui Creatorem deserit, ut diligat creaturam, ajebat ille, insignem injuitiiam admittit: *Injuste amatur deserto illo, quidquid ab illo est*. *P. Segneri in Medit.*

Deut. 4.

Lib. 4. Confess. c. 22.

Ardor ejus a Beatis sentitur; sed justi super terram certo affirmare nequeunt, a se Deum amari.

Alta perfectio amoris Beatorum est ardor: sentiunt se amare Deum, & efficiunt, ut ab aliis sentiatur. Hinc Propheta quidam ait, non tantum cor illorum, sed & faciem inflammatam esse ad instar carbonum ardentium. *Aspectus eorum, quasi carbonum ignis ardentium*. E contra amor, quo diligimus Deum, aliis non patet, imino neque a nobismetipsis sentitur: cum illum sincerissima dilectione prosequimur, nescimus certe utrum illum amemus. Sed licet amor noster per se ipsum nequaquam se prodat, uti amor Sanctorum: non ita difficile ex affectibus illius potest deprehendi. Justos super terram ex eorum in bono perseverantia cognoscimus. Ne celeris ergo amorem vestrum erga Deum. Putatis ne turpe esse illum amare? Si hominibus persuadere non potestis, illum a vobis amari; saltem illis persuadere adnitimini, vos vobismet gloriæ vertere amorem illius. Omnes cogitationes, omnia verba, omnes affectiones vestræ hunc unice scopum habeant diligendi Deum. Timor, ne illis displiceatis, nulla humana ratio adversetur, quominus palam testemini charitatem, qua illum diligitis. *Idem ibidem.*

Quam amabilis sit Deus!

Quo magis crescit homo in amore erga Deum, eo magis invenit Deum mereri ut ardentius diligatur. Deus in se nequit esse vel magis, vel minus amabilis, quam est, quia infinite amabilis est: videtur tamen fieri amabilior, videtur incessanter augeri bonitas illius erga hominem qui illum amat, & qui viribus conatur exæquare charitate sua eam bonitatem, cujus nullos limites videt; quæ illi videtur eo magis se extendere, quo magis in amore ejusdem procedit; bonitatem, quæ illum allicit, rapitque extra seipsum sua immensitate: *Accedet homo ad cor altum & exaltabitur Deus*. Beati, qui cor magnum habent, qui cor habent, in hoc sensu, altum & elevatum! Magnitudinem, & elationem hanc vos adipiscemini, si intelligeretis vos unice pro Deo factos esse. Indignum est genere vestro alium amare, quam illum; hoc est humi repere, tamquam vermis in sordibus, & pulvere: *Consurge, consurge, induere fortitudine tua Sion*. *P. Segneri Medit.*

Psal. 63.

In Extasibus præfertim attollitur Deus, & magnitudinem sua manifestat.

3. Reg. 10.

Extases etiam, quas illi experiuntur, qui Orationi vacant, Prophetæ verbis exprimuntur. Duplex est extasis genus: alterum mentis, alterum voluntatis. Prius illud oritur a magna admiratione, alterum vero ex amore magno. Anima meditando attente, vel bonitatem, vel pulchritudinem Dei sui, & inveniens semper objectum suum omni cogitatione præstantius, tali afficitur stupore, ut extra se egrediatur in extasim rapta, tamquam Regina Saba, cum gloriam Salomonis intuita est. *Non habebat ultra Spiritum*. Hoc pacto mentis extasis efformatur. Eo tempore, quo homo vacat orationi, Deus illum ex intimo corde movet, & ad se trahit per amorem ita suavem, ut anima veluti tracta quodammodo sese supra corpus attollat, ut ascendat ad sese cum illo jungendam, a quo eminus appellatur: *Surge, propera amica mea . . . . & veni*. Ita extasis voluntatis efficitur. In extasi utraque attollitur homo impetu admirationis, & amoris; sed Deus magis adhuc elevatur quam homo, quia superat omnem admirationem, & amorem, cujus mens, & cor humanum compotes sunt. *Accedet homo ad cor altum, & exaltabitur Deus*. Inter suaves impetus admirationis, & amoris mentis, & voluntatis extases efformantur; sed illi solum qui experiuntur illas, o Deus, norunt quantum magnus, & amabilis felicibus illis momentis videaris! Non peto a te, Domine, insignes has gratias; nimis indignus sum, nimisque nocens, iisque beneficiis forsitan, abuterer: peto solum, ut tibi semper ostendere possim meam fidelitatem, & amorem, ut mens simul, & voluntas omnino acquiescant iis omnibus, quæ petis a me, & quæ præcipis mihi. *P. Segneri Medit.*

Duæ causæ præcipuæ quæ nos ad amorem Dei debeo impellere.

Me totum debeo Deo, Sanctus Bernardus inquit, quia me fecit: quid illi debebo, quia me refecit, quia cum tot, tamque insignibus misericordiæ argumentis me refecit? Bis me debeo illi: Sanctus ille Doctor dicere posset; infinitis vicibus me totum illi debeo. Si unum me cogito, quid illi retribuam propter ejus amorem? Quid reliquum erit mihi, quod offeram ipsi, si cupio gloriam adorabilibus ejusdem perfectionibus deferre? *Si totum me debeo pro me facto: quid jam addam pro refecto, & refecto hoc modo?* Cum agitur de necessitate diligendi Deum, recentes semper inveniuntur illius amandi rationes; semper nova, quæ dicantur, occurrunt. Cur ergo opus nobis est tot gravibus considerationibus, ut cerrum ineamus consilium amandi Deum nos diligentem? Possumus ne nimis amare Deum? possumus ne illum satis amare? nonne Deum amare debemus? nonne meretur a nobis propter suum amorem amari? Modus vero amandi nonne est illum amare sine modo? *Causa diligendi Deum, Deus est: modus, sine modo diligere. Pater la Posse.*

L. de diligendo Deo c. 2.

Cordis notitia angustius supplere possumus per ardorem Charitatis.

Nonne verum est, eum qui legem implere potest amando Deum, supplere etiam posse angustiis cordis sui charitatis ardore? Si Deus nonnisi amorem nostrum petit a nobis; nonne verum est, quantumvis infirmi sumus, nos adhuc posse illum satis tenera, ac forti dilectione complecti? felicitas, quæ maxima nos afficere debet lætitia. Numquam possumus satis amare Deum; fateor, tristis, & molesta est hæc cogitatio, nobisque humilitatem inspirat; sed tandem ille amore nostro contentus est. Non aliud nobis igitur consilium capiendum est, quam illi totum cor nostrum consecrandi. Ad id nos Sanctus Bernardus hortatur: *Si quantum cum diligere debes, non potes: dilige ergo cum ex toto corde*. Hęc unica via est sarciendi quodammodo quidquid debetur Deo, & nosmet in imbecillitate, nihiloque nostro consolandi. Miserum cor hoc nostrum igitur ne partiamur; jam satis parvum est; satis est frigidum. *Idem.*

Serm. 1. in Cœna Domini.

Dei amor conciliari non potest cum amore mundi.

Si amas, quæ damnat Deus, credere ne potes te amare Deum? & hoc persuadere poteris alicui, qui non rudis omnino sit in iis, quæ ad Religionem pertinent? Nequicquam te hortabimur, ut ames Deum, donec amabis ludos, periculosa spectacula, societates vino, ac voluptati deditas; donec profiteberis, te mundo adhærere; donec rationem habebis eorum, qui tibi scandalum inferunt, & humanis de causis eorum fasta, moresque probabis; donec quasdam fovebis affectiones, & necessitudines, & patieris quamdam licentiam, quæ in anima tua cient impura desideria; donec christianam lædes modestiam per excessum luxus tui, & nonnisi ambitiosa animo volutabis consilia. Quid proderit dicere tibi, Deum esse amandum, quia illi totum cor tuum debes, si jugiter vis tuis satisfacere cupiditatibus, & nonnisi de tuis voluptatibus cogitare? Deum amare, simulque aliud quidpiam amare, & simul eadem amare objecta, quæ vetat Deus, nonne est confusione, ac rubore suffundi? *Idem.*

Co-

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

Considerationes quæ nos debent adigere, ut totum cor nostrum sine exceptione Deo præbeamus.

Cogitemus, quæso, Deum de nobis fuisse sollicitum, nosque ab æterno dilexisse: per hujus amoris effectum creasse nos in tempore ab ipsius providentia præstituto, præ infinitis aliis creaturis, quas in ipsarum nihilo reliquit, & quæ illi melius, quam nos deserviissent; effecisse, ut ex Catholicis parentibus nasceremur, qui sanctam nobis educationem procurarent, donec tot aliæ sepulcræ sunt in tenebris Ethnicæ superstitionis, sine ulla veri Dei cognitione. Peculiarem adhibeamus curam in meditandis illius beneficiis, cogitando quod cum promeriti fuerimus Dei odium per originale peccatum; hic idem Deus misit Filium suum, qui nos redimeret: ob hanc rem divinum hunc hominem triginta trium annorum spatio laborasse, & ad extremam quoque guttam sanguinem suum effudisse; summa charitate pro nobis patri suo hujus sanguinis pretium obtulisse, nos ab aliis pluribus secernendo; & orasse, ut passionis suæ merita nobis peculiari modo applicarentur. Orationis hujus vi, quæ argumentum fuit peculiaris ejusdem amoris erga nos, ad Christianam virtutem vocati fuimus, cum interim tot barbari damnantur, eo quod miseris contigit inter idololatras nasci. Addamus his tot alias singulares gratias, quibus affecti fuimus a Deo, ex quo vita vivimus; tot sanctas cogitationes, tot bonos motus, tot sancta desideria, tot varia pericula, ex quibus eripuit; sed præsertim patientiam, qua nos pertulit tunc etiam cum lædebamus illum, gratiisque ipsius abutebamur, cum non permiserit, ut moreremur in funesto hoc statu, sicut tot alios, qui licet fortasse minus sontes, quam nos, modo in abysso torquentur, ubi æternam erunt objectum indignationis Dei, & subjectum ultionum illius, cum interim simus ipsi misericordiarum ejus. *Auctor recens.*

Mera Dei bonitas sine ulla causa Dei compulsi ad nos diligendos.

Quid Deum compellere potuit, ut de me cogitaret? hoc sibi quisque dicere debet; ut ab æterno me amaret, mihi esse tribueret, me tot beneficiis cumularet? Non certe quia mei indigeret, vel aliquid amabile in me inveniret. Videbat e contra tot iniquitates, & peccata, quæ patraturus eram in ipsum: ergo sua tantum bonitas, & amor erga me illum adigere potuit, ut me tot beneficiis cumularet? Quam igitur mihi amandus est hic Deus bonitatis, & misericordiæ! Quid mihi faciendum non est, ut gratias quodammodo referam? Heu! si terræ hujus Princeps aliquis minimum mihi contulisset eorum bonorum, quibus a Deo auctus sum, crederem mihi pro illo bona omnia, vitamque ipsam esse sacrificanda? Unus igitur erit Deus, cujus in me præclarissimis meritis minime afficiar? Ejus in me beneficia, num quia infinita sunt, minus animi mei grati sensus merentur? *Idem.*

Quinam bonitatis excessus, Domine, tanto amore a te me dilectum fuisse, quamvis indignitas mea tibi comperta esset, atque explorata! Quodnam vero ingrati animi vitium in me, qui adeo parum dilexi te, qui adeo merebaris, ut te diligerem! Omnia vitæ meæ momenta mihi in amorem tui erant impendenda; nullum enim est, quod aliquo insigni beneficio tuo non sit connotatum. Sed heu! vix unum, & ne vix quidem inveniam, quo te vere dilexerim. Quam *sero te cognovi, sero te amavi*, Deus cordis mei! Si quid de me bene merentur creaturæ, illæ me trahunt, alliciunt, fascinant, captivant ac facile potiuntur cordis mei! Tua vero beneficia, perfectiones, bonitates, sint licet infinitæ, cordis mei duritiem flectere non poterunt, ut diligam te? Tu illius potire, ibique sedem tuam constitue. Nonne satis diu in profunda beneficiorum tuorum oblivione vivo; ingratus bonitati tuæ, gratiæ rebellis, surdus afflatibus, tuisque mandatis inobediens? Quandonam sine inconstantia te diligam? *Auctor recens.*

Erubescentia quæ suffundi debemus eo quod non diligimus Deum nobis esse debet excitamentis ad eum diligendum.

Rubore sane suffunderemur; si fateri cogeremur, Deum a nobis non amari. Quid ipsi nobis aliquando non exprobrabimus? Quibus oculis tunc inspiciemus objecta, quæ nos ab illius amore averterunt? Quantum nobis pœnitebit annorum, dierum, momentorum, quæ evolare passi sumus, quin de illo cogitaremus, quin illi omnem mentem, & cor devoveremus? Quid non optabimus facere, ac pati ad errorem adeo terribilem reparandum? Non videmur tunc ferre posse creaturas quæ nobis adeo detestabilem fascinationem peperierunt. Infamis hic mundus, qui nos possedit, objectum erit maledictorum nostrorum, & abominationis. Hac in re illud præsertim animadvertendum est, cor nostrum nonnisi propter Deum factum fuisse: Deus illud pro seipso dedit nobis, & creata nullum ius habent in ipsum. Deus illius est primum principium, ejusque debet esse finis extremus: ita ut si cor nostrum recedit a Deo, recedat a fine suo; & inde verum est, quod præstaret, nihil omnino diligere, quam non diligere Deum. Est majori in discrimine, quam si omnis ejusdem ignis esset extinctus. Sed tandem quin ulterius in hujus veritatis explicatione progrediamur; si cor humanum sine aliquo amore durare non potest, hoc est nobis magnum confusionis argumentum præparare, dicere amandum esse, & ambigere, utrum Deum diligat. *Pater la Pesse.*

Magna est ad Deum amandum dispositio, certo scire quod ille nostrum amorem meretur.

Sed quomodonam oblivisci possumus Dei? nonne circumunde fulgent radii pulchritudinis illius, & bonitatis eius vestigia? Nonne beneficiis illius cumulati sumus? Nulla est, ut ita dicam, creatura, quæ illa non indicet nobis: Sol, Astra, divitiæ hujus terræ, undique, quovis tempore, omnia de Creatore loquuntur. Nostra ratio, fides, angustiæ, voluptates in rebus omnibus illum nobis ostendunt: ipsæ etiam animi ægritudines, sollicitudinesque, quidquid in nobis est, quidquid extra nos, nobis ante oculos exhibent Deum, veluti bonum, in quod indefinenter tendamus oportet. Igitur Dei oblivisci non possumus, & ejusdem meminisse debemus etiam inviti, & nolentes. Dicere posse nos meminisse Dei, & interea illum flocci facere, tamquam objectum recordatione nostra, & amore indignum; hoc ne terrima quidem infidelitas affirmabit; contemnitur, quia illi creatura præfertur; sed non ideo creditur, immo neque credi potest, ipsum contemptibilem esse. Hæc igitur magna est ad Dei amorem dispositio, fateri quod ille omnem existimationem, omnemque amorem nostrum meretur, & non posse ab illius illecebris oculos amovere, quantumvis parum ad eas animum velimus advertere. Meum est videre semper objectum, quod cor meum possidere debet, & videre, hoc esse semper amabile. *Idem.*

Amor Dei nobis gratis esse non debet, quia omnia nos ad ipsum adducunt.

Nullam in amando Deo invenire debemus difficultatem; nos enim ultro amamus quod est amabile; ipsi eligimus objectum quod amare volumus: omnia, quibus adhærere possumus, nos admonent de Deo, ejusque illecebris, & ad eas contemnendas, non fidem, neque amorem habere deberemus. Cum igitur de Dei amore agitur, cor nostrum partiri nequaquam debemus: Deus est amabilis, amandusque omnibus amoris generibus, quæ animo concipere possumus. Rationes omnes, quæ nos ad aliquid amandum possunt impellere, nos Deum amare cogunt. Præceptum, quod a nobis hunc exigat amorem, est primum omnium propter excellentiam, dignitatem, necessitatem, suavitatem, & bona omnia quę nobis adfert. Sed ab iis omnibus, quæ dixi, quid potest inferri? Mirum esse a nobis non amari Deum tot illius amandi causas habentibus! Et sane nonne magnum hoc est admirationis argumentum? Invicem nosmet amamus; perituras creaturas amamus; amamus quidquid incomposita imaginatio, quidquid corrupta voluntas, quidquid rebelles affectiones nobis objiciunt: Deum vero non amamus, animum ad illum amandum inducere non possumus. *P. la Pesse.*

Deum diligere debemus, quantum nostra imbecillitas patitur.

Si possemus concipere amorum infinitatem, hos omnes pro Deo concipere deberemus; eademque ex causa illi debemus etiam his plura; deberemus illum amare infinitate amorum infinitorum, si hos cor nostrum capere posset. Sola Dei sapientia, sola ejus providentia, sola ejus justitia, sola ipsius misericordia totum cor nostrum petit, totam reverentiæ, & dilectionis nostræ latitudinem, & obsequium, & dilectionem immensam, quantum creaturæ infirmitas ferre potest. Hac eadem ratione de reliquis Dei perfectionibus sermo est habendus, quia omnes æquales sunt, omnesque sunt ipse Deus, cujus essentiam efficiunt. Videte quæso quantum amor noster ab illo distet amore, quem meretur Deus. Unum dumtaxat cor habemus; cor hoc parvulum est, inconstans, semper divisum, creatis rebus inhærens. Quam parum diligit Deum, quem tantopere diligere deberemus! Quam ingratum est, quandoquidem adeo parum diligit Deum, cujus magnificentia illum in singula momenta tot gratiis, & favoribus cumulat! Quam frigidum est, quoniam inter tot divini amoris ignes, qui ambiunt illud, nondum incalescere potest, quid dico? ne moveri quidem potest. Deus autem a cor-

de isto non exigit, ut ipsum diligat eo modo, qui infinitas illius illecebras deceat, neque enim par est amori adeo præstanti; sed in hoc præcipue peccat, quod Deum suum non amat eo modo, qui suam deceat imbecillitatem. *Idem.*

Cum Deus unus totum meretur amorem nostrum, non debemus amare alia objecta quam in illo, & propter illum.

Cum unum dumtaxat objectum amandum sit, cui omnem amorem nostrum debemus, & quod illum integrum meretur; cor nostrum totum in hoc objectum tendit; ideoque majori cum pernicitate in illud tendit, quia omnes illius vires collectæ sunt; Patet autem Deo uni totum cor nostrum deberi: Ille omnem hujus dilectionem meretur: illi ne minimum quidem hujus motum surripere possumus citra teterrimam injustitiam. Dei unius sumus; ille nos integros vult possidere; possidere autem nos minime potest nisi per gratiam, quæ ipsa amorem nostrum supponit. Si animus ad hanc veritatem advertatur, omnino fieri non poterit, ut cor quis suum partiatur: cum enim Deus sit finis noster, cumque versus illum tendere nequeamus, nisi tota dilectione nostra: si cor nostrum partiti fuerimus, hoc erit, velle in illum tendere solo nostrum metipsorum dimidio: Et nulla creatura ad finem suum cum uno tantum sui ipsius dimidio tendere potest. Adhuc patet, necessariam inveniri contrarietatem inter amorem Dei, & amorem creaturæ. Qui Deum amat, non amat creaturam; & qui amat creaturam non potest simul amare Deum; sola vocabula sunt perspicua, & nitida veritatis demonstratio. Animæ hæ neutræ, si ira loqui fas est, quæ putant se tribuere Deo, quod ipsi debent, inhærentes objectis naturalibus, quæ ob proclivem quamdam affectionem diligunt, in illusione æque crassa, ac nocenti versantur. Quinam earum contemptus est, cum audent quodammodo æquare Deum creaturis? *Pater la Pesse.*

Vere dicere possumus Deo uni jus esse imperandi ut ipsum diligamus.

Creata omnia non nisi a Deo suas habent illecebras.

A quanam creatura eas mutuata est qualitates propter quas amatur? Nonne a Deo? Omnium creatarum rerum illecebræ sunt in Deo sine ulla labe, sine variatione, sine inconstantia, sine fine. Si nullum objectum perfunctorium bonum, vel pulchrum est a se ipso; & a Deo mutuatur quidquid pulchrum, & bonum in ipso nitet, ratio quævis etiam maxime rudis haud difficile debet inferre, pulchritudinem, & bonitatem Dei multo magis, & infinite magis mereri curas nostras, nostramque dilectionem; quia illæ sunt fons purissimus & inexhaustus deliciarum, quibus creaturæ nos fascinant. Error sine dubio incredibilis, qui nos celat Dei illecebras ibi etiam, ubi magis collucent. Qui nonnisi ex animi propensione diligunt, si rationis compotes sunt, possunt ne alio quam in Deum suum amorem convertere? Deus nonne auctor est omnium perfectionum, quæ omni spirituum generi placere possunt? Præclarę qualitates in omnia creata diffusæ, nonne omnes inveniuntur in Deo & nonne hic infinite plures obtinet? & in Deo nonne omnes infinitæ sunt? *Qui fecit omnia*, Sanctus Augustinus ait, *melior est omnibus: qui fecit pulchra, pulchrior est omnibus.* Igitur in Deo invenire potestis, quidquid potestis amare. *Idem.*

In Ps. 39.

Matth. 22.

Deus tantum amabilis est pro captu nostri cordis, quot sunt objecta in natura.

Deus nos solum meretur amorem infinitum, & infinitorum amorum infinitatem, sed etiam infinitis modis amabilis est; quia effudit quodammodo illecebras suas in omnia, quæ ipsi diligere possumus. Sanctus Augustinus sententiam hanc prolixa enumeratione in Soliloquiis effert. Hoc lumen, hic flos, hic fructus qui vobis placet, vos monet Deum multo magis debere placere vobis; hujus enim pulchritudo, & bonitas efficiunt amabilia cætera quæcumque. Deus vos calefacit igne, vos aqua refrigerat, vos sole illustrat, vos terræ fructibus alit. Debetis igitur amare Deum in rebus omnibus, quas amatis; & sicuti amatis res diversas variis amoribus; deberetis colligere hos omnes amores ad amandum Deum; quandoquidem illum potestis amare, & amare debetis in iis omnibus, quæ amatis. *P. la Pesse.*

Licet amaremus Deum ex toto corde: amor noster esset adhuc indignus illo.

Illum deberemus amare infinite si cor nostrum esset capax.

Deum amare debemus omnibus viribus, omnibus modis, in rebus omnibus; illum infinite amare deberemus, si cor nostrum ejus esset extensionis, quæ id permitteret. Quidnam in nobis est, quod dicere possimus unice hoc amore esse occupatum? Quot divisiones! quot languores! quot illusiones! quæ fallacia in exiguo amore, quo Deum nos prosequi existimamus? Sed esto illum amemus, dummodo timeamus, ne illum satis amemus. Sed habemusne hunc timorem? Semper nutantes inter officia, quæ nobis obeunda sunt, & inter cupiditates, quibus satisfacere cupimus; sæpe infideles legi Dei; parum nobismetipsis invigilantes, ut Deo, quam meretur, prælationem deferamus; parum attenti occasionibus illius glorificandi, ejusque gloriam procurandi; modo mœrore confecti, modo jucundis, vel tristibus vitæ casibus dissipati; eo ne sumus in statu, ubi possimus nobismet blandiri, quasi vel levissimam Divini amoris scintillam habeamus? Quantum nobis deest, ut pro Deo simul omnem habeamus amorem, ac benevolentiam, qua prosequi debemus amicum, herum, benefactorem, fratrem, amabilem sponsum, omnes homines, omniaque objecta, quæ nostrum amorem requirunt? Quandonam cor nostrum Deo tantum repletum est? Quandonam omnes animi nostri affectus illi subjecti sunt? Quandonam omni humano affectu vacui sumus? Fateri cogimur, sicuti nullum amare debemus, quam Deum, debere nos illum omnibus vitæ nostræ momentis diligere; quia quodam in sensu dici posset, nos aliquid singulis momentis amare vel voluptatem, vel requiem, vel aliud aliquod simile bonum; & quidquid sit, quod amamus; debemus amare Deum magis ea re quam amamus. *Idem.*

Cumulavi nos Deus omnibus, nos vero illi gratiam referre non possumus.

Si cogitaverimus quot titulis innitatur necessitas diligendi Deum, quid nobis sentiendum erit de frigore nostro? Deus unus est, si pressius loquamur, qui præcipere nobis possit, ut illum diligamus. Homines nullum jus obtinent in cor nostrum. Natura aliquos nobis charos efficit; sed Deo acceptus referendus est nexus, quem cum illis habemus. Ab uno illo recipere possumus legem, quæ omnibus affectionibus nostris moderatur, & ille nobis explicite, conceptisque verbis præcepit, ut illum diligeremus: *Hoc est primum, & maximum mandatum*; & dicere possumus etiam unicum, quod nobis fuerit impositum. Præcipit Deus, ut illum diligamus: Heu, Domine, S. Augustinus exclamat: *Quid tibi ego sum, ut amari te jubeas a me*, mihique ingentes mineris miserias, nisi te amavero? Quid interest tua possidere cor æque contemptibile, quale cor meum est? Ut in me animadvertas, satis est si me tradas cæcis affectibus meis: etenim quænam major calamitas est, quam te non amare? & sane dicere possumus, non amantem te, sui ipsius esse inimicum, & eorum omnium, quæ pertinent ad se. *P. la Pesse.*

Licet amaremus Deum, quantum ille nos amat, quod fieri nequaquam potest; amor noster tunc quoque illo indignissimus esset. Deus enim plurimas habet illecebras, quæ nos rapere debent, & Deus nullam habet nos amandi obligationem, nisi eam nobis imponere dignatus est. Illi debemus quidquid amabile reperit in nobis, & omni officiorum genere ipsi tenemur cor nostrum, omneique nostras affectiones devovere. Deus per se id est, quod est, nihilque nobis debere potest. Amor autem, qui debetur; & qui nequit omnino recusari, nequaquam comparandus est cum amore, qui effectus est misericordiæ solius. Esto etiam, diligamus Deum magis quam ab eo diligamur; hæc hypothesis, juxta nostram cogitandi rationem magis a veritate abhorret quam prima: Esto inquam, illum magis amemus, quam amamur ab illo: nulla tunc quoque reperiri posset proportio inter amorem nostrum, & amorem illius; quippe nulla res est, in qua Creator, & creatura possint comparari; & frustra aliquis inter utrumque collationem quacumque ex causa, vel quocunque modo conaretur: neque a iis referri posset fructus temeritatis, quam frustra laborasse, atque opprimi gloria Creatoris, cum quo infelix creatura sese conferre ausa fuisset. *Idem.*

Maximis nos beneficiis cumulavit Deus, ipse vero nullum recepit, immo neque recipere potest a nobis. Deus prior dilexit nos, & nos æternum dilexit; ipsi vero nonnisi aliquot momenta illum diligere possumus, donec tumus in terra; amor enim, quo illum in cœlis prosequemur, est amor necessarius, qui de illo benemereri non potest; & Deum amamus, qui prior nos totam dilexit æternitatem. Deus amat nos licet illum læserimus, ipse nos beneficiis tantum cumulat. Deus nobis honorem adhibet permittens, ut eum diligamus, & nullam habet causam, propter quam habeat in pretio amorem, quem illi testamur. Nihil illi possumus offerre, quod citra injuriam nequeat respuere. Nisi haberet ille infinitam misericordiam, non so-

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

lum de nobis non cogitaret, immo neque in nos oculos conjicere non dignaretur. Verum igitur est, quod licet nobis datum esset amare Deum magis quam ille nos amet, amor noster nullo modo dignus esset, qui ei conferretur amori, quo nos ille complectitur. *P. la Pesse*.

Nihil ergo melius facere possumus, quam illi totam essentiam nostram devovere.

Nobis non superest tutius, vel melius consilium, quod capiamus, quam ut Deo totum cor nostrum devoveamus. Ad hoc nos Sanctus Bernardus hortatur: *Si quantum eum diligere debes non potes: dilige ergo eum ex toto corde*. Ratio unica farciendi Deum quodammodo, & nosmet consolandi, nostram imbecillitatem, nihilumque nostrum, hęc est: Ne dividamus, quæso, miserum istud cor: jam satis angustum est, satis jam frigidum est. Ne metiamur amorem nostrum, cum amandus est Deus, qui nos sine mensura dilexit. Num veremur, ne in nostra erga illum dilectione excedamus? ne illi majorem grati animi sensum testemur, quam ea sint bona, quæ contulit nobis? Si numerare velimus ea, quæ ipsi debemus; sola misericordia nostram posset confirmare fiduciam, & non sine causa illum offendere timeremus nosmet eidem offerendo. Longissime abest, quod debita nostra erga Deum simus solvendi; igitur minuendum non est id, quod illi possumus offerre. *Idem*.

Quomodo istud? cum amando aliquid cum illo? non; sed amando omnia in illo, & propter illum.

Si ea diligimus quæ damnantur a Deo, credere ne possumus Deum a nobis amari? id possumus persuadere cuiquam, qui non omnino sit hospes in iis, quæ pertinent ad religionem? Fruftra te hortabitur aliquis ad Deum amandum, donec periculosa amaveris spectacula, ludos, voluptarios cætus, ubi tot injuriis afficitur, donec rationem habebis eorum, qui tibi scandalum ingerunt; & ob humanas rationes eorum acta, moresque probabis; donec has fovebis necessitudines, has licentias patieris, christianam modestiam offendes; nimia luxus tui magnificentia, & mente nutries inania ambitionis objecta. Quid tibi proderit, si quis tibi dixerit, Deum esse a te diligendum, quoniam totum cor tuum illi debes, si volueris semper indulgere tuis cupiditatibus, ac te voluptatibus ingurgitare? Amare Deum, simulque aliquid aliud amare; & amare simul etiam, quod amare prohibemur; hoc vocari ne potest amare Deum? *Idem*.

Deum ante omnia creata debemus amare.

Deo, & uni Deo omnes debemus amores, quos concipere possumus pro diversis objectis simul invicem comparatis. Quis negaret Deo hunc amorem, quem prælationis vocamus, & qui primus est omnium? Nonne Deus est entium omnium origo, omniumque perfectionum, quæ in illis occurrere possunt? Nonne in divina essentia sua complectitur, quidquid ipsi æstimare, mirari, & amare possumus? De Deo loquimur, qui necessario principium est, atque centrum omnis pulchritudinis, & bonitatis. Nequissima quæviis impietas rubore suffunderetur, si illum cum aliquo objecto, qualecumque hoc esset, compararet; & ipse vereor, ne hoc genere animadversionum lædam reverentiam infinitæ illius debitam majestati. Ecce quo me adducit modicus amor ille, quo Deum prosequimur. Patet ergo nobis præferendum esse Deum iis omnibus, quæ Deus non sunt. *Pater la Pesse*.

Adeft quædam amoris species, quam *complacentiæ* nuncupant: & hic amor ille est, quo gaudemus eo quod objectum a nobis amatum ita perfectum est, uti reipsa est. Quoniam de infinitis Dei perfectionibus dubitare non possumus, consonum est, ut maxima persundamur voluptate in iis honoribus, quos iisdem adhibemus, & in existimatione, quam ille nobis inspirant. Debet Deus nobis ita magnus videri, ut illum tamquam talem colere, & venerari nobis esse debeat lætitiæ argumentum. Hic vulgatus est admirationis effectus, gaudere pulchritudine, & bonitate objecti sui; præsertim vero si objectum suum simul sit nostri amoris objectum. Quinam sunt Sanctorum sensus, cum Deo ineffabile gaudium testantur in perfectionum ejus consideratione! S. Augustinus cohibere non poterat oblectationis suæ impetum, cum effundebat cor suum intuitus magnalia, & illecebras ineffabiles Dei sui. *Idem*.

Omne gaudium nostrum esse debet, Deo amorem nostrum testari.

Debemus illi omnia procurare bona extrinseca, quæ ipse recipere potest.

Neque satis est Deum alteri cuipiam rei præferre; non satis est lætari propter amorem illius iis perfectionibus, quæ illi sunt essentiales; cupienda illi sunt etiam, & procuranda omnia bona, quę potest recipere. Deus autem a creatis rebus nonnisi extrinsecam gloriam potest recipere, quæ sita est in perfecta earumdem creatarum rerum obedientia; quod autem ad hominem pertinet sita est in illius amore erga Deum: ita ut per naturalem sensuum, quos Divinitas nobis inspirat, ordinem, illum diligere teneamur, quia hæc unica gloria est, quam illi possumus procurare ... Omnium creaturarum illicia in Deo sunt sine labe ulla, sine mutatione, sine inconstantia, sine fine. Igitur si nullum transitorium objectum pulchrum, aut bonum est per se ipsum; & a Deo mutuatur, quidquid pulchritudinis, & bonitatis habet: nemo ita rudis est, qui inferendum non videat, pulchritudinem, & bonitatem Dei multo magis mereri curas, & amorem nostrum quia sunt pura, & inexhausta origo omnium harum perfectionum, quæ nos illiciunt. *P. la Pesse*.

Omne amor, qui crescere potest non est satis perfectus ad amandum Deum, ut illum amare debemus.

Cognoscere possumus quam parum apti simus ad amandum Deum; quia per infinita sæcula amor noster crescere potest; quin umquam perveniat ad eum ardoris statum, qui objecti sui pulchritudinem, & bonitatem exæquet. Quantum diffidere deberemus de eo amore, quem non nisi aliquibus vitæ nostræ momentis alere possemus? Igitur imbecilliter tantum amare possumus Deum: illud solum considerare debemus quid ille est, quid ipsi sumus, ut veritatem hanc, quæ nos humiliat, intelligamus. *Idem*.

Amor gratuitus non exspicit dona quæ a Deo nobis proficiscitur, sed Deum.

Hoc unum a nobis postulat Deus, ut illum propter ipsum diligamus, non propter omnia bona, quæ ab illius bonitate expectare possemus. Amorem hunc minime cupidum, integerrimumque vocamus gratuitum. Omnis vero amor, qui gratuito huic amori adversatur, est, amare Deum pro quopiam alio bono, quodcumque tandem illud sit. Ita animæ, quæ illectæ sunt pulchritudine, vel bonitate Dei, vel simul utraque; quæ illum videre ardenter concupiscunt; quæ tota cordis sui magnitudine unicum bonum hoc possidere volunt; quæ intelligunt se numquam vero gaudio perfruituras, nisi illo perfruantur, castæ sunt, veræque sponsæ, quæ ardent propter Deum igni, quo nullum puriorem in cordibus nostris charitas accendere valeat. Hoc scite animadvertit S. Augustinus, cum ait: gratis amare, esse, amare nequaquam sibi mercedis conditione propofita; merces quippe nostra magna nimis erit Deus ipse, quem gratis amamus, & quem taliter amare debemus; numquam cessandum esse quominus illum in nostro præmio desideremus, tamquam illum, qui unus vota nostra complere potest. Nequit apertius, ac melius connotari amor, qui cupiens mercedem nihilominus gratuitus est; quoniam non aliam cupit mercedem, quam ipsum Deum. *Auctor Recens*.

In Ps. 136.

Deus gaudet ab omnibus amari & qui infimo loco nati sunt, miseriam sua nequeunt præterire.

Principes, Philosophus inquit libro secundo Ethicorum, sunt veluti sydera adhærentia firmamento throni sui, quin in amicitiæ consuetudinem admittunt subditos suos, non minus quam cœlum cum elementis non admiscetur; quia cum titulus amoris mutui æqualitatem supponat, Principi ademeret jus sceptri, & auctoritatem. Tamen videmus crebro illos subditorum obsequio defessos aliquorum necessitudine oblectari, qui cumulus est felicitatum in aulicis. Sed potissimum Rex cordium nostrorum, qui Deus est, æque gaudet amare, & amari, ejusque amor nostram paupertatem, & humilitatem non dedignatur. Non est cur Philosophus inæqualem conditionem nostram alleget; amor enim essentialis, qui infinita bonitas est, non aliam vult causam, quam seipsum, ut se communicet ... Postquam hic amor animam est ingressus, otiari non potest. *Dilectio vacare non potest*, S. Augustinus ait, & Mundi Salvator quærenti, quid sibi faciendum esset, ut cœli gloriam acquireret, respondit, *dilige Dominum Deum tuum ex toto corde tuo*. Nam quamvis de operibus interrogaretur, de amore respondit; opera, enim, & amor numquam separantur. *P. Antonius de S. Martino a Porta*.

De amore, quo homines Deum diligunt.

Non minima est amandi Deum causa videre quam parum Deus diligatur. Hoc vix credi posse videtur: Deus infinite amabilis nobis permittit, ut illum amemus: quinam hic est humili creaturæ honos? cor nostrum, dicebat ille, potest ne non jugiter divino hoc amore inflammari? Quodnam aliud objectum potest illud afficere, vel illud momento applicare? ita ne cogitat omnis spiritus rationalis? Heu! Deus patitur, se a nobis amari; quis autem illi cor suum præbere festinat? Deus præcipit etiam, ut ipsum diligamus; numquid illi mo-

morem gerimus? Amor sexcentis modis producitur; spiritus nonnisi amato objecto occupatur; numquam fatigatur loquendo de eodem; nihil illi sapit, nisi quod placet eidem: quidquid sensibus illius oppositum est, nobis displicet; numquid istinc inferri potest, a nobis diligi Deum? qua cura, qua sollicitudine ea adimplemus, quæ ipsi placent? Quo animi calore ea procuramus, quæ sua sunt? quam inquieti sumus, ubi aliqua nobis oboritur suspicio nos illi displicuisse? Quam timemus, ut illius gratiæ jacturam faciamus? Num ex hisce indiciis Deum a nobis amari cognoscimus? Quin loquamur de magna illa infidelium multitudine, Deum non amantium, quotusquisque ex fidelibus diligit illum? Flagitiosi homines, quibus nil ferme Religionis est, & effrænata furunt audacia, num diligunt Deum? Mundanæ hæ personę, vel hæc affectuum suorum mancipia, vel suimetipsarum idololatrę, numquid amant Deum? &c. *P. Crosset in Asceticis Exercitiis. Tomo 4.*

Tenemur Deum diligere, non solum propter beneficia, quæ jugiter ab illo accipimus, sed propter illud nostra creationis.

Cum mandatum adorandi Deum, non aliud sit quam confirmatio illius officii, quod subeunt omnes creaturæ rationales ex ipso creationis suæ momento, quo de Creatoris manibus existunt; ita mandatum diligendi illum confirmat solum legem immutabilem, cum qua nascimur: & licet Deus numquam protulisset ea verba, *Diliges Dominum Deum tuum*, non ideo minus illum diligere tenemur. Satis est illum Creatorem esse, nos creaturas, illum Patrem nostrum, nos vero filios illius. Ipse nobis donavit, quidquid habemus; ipse nobis tuetur quidquid nobis donavit. Cum considerantur omnia beneficia, quibus a Deo fuimus cumulati, naturali quodam impetu cogimur cum Propheta exclamare; *Benedic anima mea Dominum &c. Tourneux, in anno Christiano. Tom. 10.*

Psal. 102.

Dei amor esse debet dominans.

Vin peculiarem explicationem præcepti diligendi Deum? En tibi hanc cujusdam Sancti Viri horum temporum. Deus, ait ille, requirit a nobis, ut inter amores nostros, amor illius sit verissimus, & toto cordi dominetur; studiosissimus, totam animam occupans; generalissimus, omnes facultates nostras impendens; sublimissimus, replens totam mentem; & constantissimus, omnem vim, virtutemque nostram exercens. *Idem*.

Quomodo Deum diligere debeamus.

Deum ex toto corde diligimus, alius Sanctus ait, cum ad illum pergimus, ei omnibus cordis nostri motibus unimur, eique omnibus affectionibus nostris adhæremus. Illum ex tota mente diligimus, cum spiritus noster de illo occupatur, qui præcipuum est nostrarum cogitationum objectum, cumque curarum nostrarum maxima est considerare, & meditari æternas illius veritates. Illum ex tota diligimus anima, cum ad illum tendimus per usum omnium animæ nostræ facultatum. Illum omnibus viribus diligimus, cum ad extremum usque apicem ejus mandata servantes ipsum nobismet proponimus tamquam postremum finem rationis totius vitæ nostræ, juxta illa Apostoli verba: Quidquid facitis, omnia in nomine JESU CHRISTI facite. *Idem, ibidem*.

Hoc primum est, & magnum mandatum. Primum, & præstantissimum, quia aliorum omnium mandatorum finis est, quia respicit primum Ens, supremumque bonum. Primum in intentione Dei, quatenus Creatoris; cum eaim creaverit Cœlum, ac terram, & ea omnia, quæ cœlorum ambitu continentur propter usum hominum; hoc efficere debet, ut meminerit sibi Creatorem suum esse diligendum. Primum in intentione Redemptoris, qui ut S. Augustinus ait, non venit nisi ut Charitatem in cordibus nostris constitueret. Primum in intentione Legislatoris; alia enim mandata non alium finem habent, quam primi hujus observantiam: debet ergo similiter primum esse in corde hominis, ejusque intentione, quia ejus Creator, Redemptor, Legislator hoc ab eo petit ante omnia, & super omnia: debet igitur præ cæteris, & cum ceterarum rerum jactura, mandatum hoc quam diligentissime servare. Tenetur etiam, quia mandati hujus observantia finis est, ad quem tendere debet. Easdem ob causas magnum est vel maximum mandatum; videlicet præcipuum, quod homini irroget majorem extensionem, & obligationem. Non igitur levis noxa est tantum violare præceptum. *Idem Tomo 10.*

Veræ qualitates quibus verus Dei amor ab omnibus quovis amore distinguitur.

Plerique Christiani se ipsos tantum diligunt, cum sibi blandiuntur putantes se amare Deum. Nil ingeniosius est in aliena persona induenda, quam amor proprius. Sed facile ne est in hoc hallucinari? Amor Dei characterem habet, quem nemo potest imitari. Purus est, integer, generosus, constans, cupiditatum inimicus, suavis, patiens, mortificatus, humilis. Cum superbi fumus, immortificati, impatientes, cum quædam dumtaxat in nobis renident fulgura fervoris, & quædam devotionis lidco deprehenditur; cum propria quæritur utilitas, voluptas, gloria; numquid amatur Deus? Maxime communes amoris Dei effectus sunt, imperturbabilis lenitas, sincera humilitas, constans patientia. Illum excitant adversa, ignis persecutionum inflammat, alit mortificatio. Error est opinari, amorem Dei ignorare urbanitatis officia. Nihil majorem nobis inspirat honestatem, charitatem, elegantiam quoque, vera pietate. Ægritudines animi proficiscuntur a corde inquieto, & perturbato. Amor divinus tranquillum efficit cor, & interiorem effundit unctionem, quæ illud mulcet, flectit, lenit, spiritumque efficit flexilem, docilemque. Verbo; omnium virtutum congeries in illis omnibus inveniur, a quibus Deus vere diligitur. *P. Crosset in Exercitiis Asceticis. Tomo V.*

Amor Dei erga Homines.

Sic Deus dilexit homines, ut illis dederit Unigenitum suum.

Sic Deus dilexit Mundum. Hæc loquendi ratio, quam bene exprimit amoris Dei erga humanum genus magnitudinem, quæ ad hoc extremum impulit illum, ut daret ei Unigenitum suum. Dedit illi Filium suum: sed quem Filium? Filium, qui bonus erat, sapiens, potens, ut ille; filius, qui propria illius substantia est, & qui unam, eamdemque cum illo habet naturam, denique Unigenitum. Verum quisnam sibimet persuadere posset, Deum nobis suum dando Filium cætera etiam bona sua nobis non contulisse? *Quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit?* In hoc autem ex D. Paulo consistit altitudo amoris Dei erga homines: *Quæ sit .... sublimitas*. Deus hominibus dedit id quod præstantissimum possidebat, & quod sibi charissimum; ita ne & vos cum eodem facere consuevistis? Heu! Renuitis quotidie eidem sacrificare levissimam voluptatem propter Deum, qui pro vobis omnia sacrificavit. *P. Segneri in Meditationibus*.

Rom. 8.

Ephes. 3.

Deus tradidit Unigenitum suum, ut eriperet homines e servitute per totius sanguinis sui effusionem.

Tradidit Deus Filium suum hominibus. Cur? Numquid ut inter illos regnaret, & ab illis in honore haberetur? non ita, sed ut illis esset redemptio, eosque educeret de dæmonis captivitate per effusionem sanguinis sui: *Ut Servum redimeres, Filium tradidisti*. Hoc autem a S. Paulo jure vocatur *profundum* amoris Dei erga homines. Profecto Deus abjectas humilesque creaturas redempturus morte æque amara, ac turpi damnat Unigenitum suum Deum similem sibi. Hæc abyssus est, quo Spiritus humanus penetrare non potest. Sed quomodonam respondetis admirabili huic amori Dei vestri erga vos? stupiditate multo magis admirabili. *P. Segneri in Meditationibus*.

Quid fecit Deus ut hominem attraheret. *Jerem. 31.*

Quemadmodum Dominus ex mera bonitate elegit vos ab æterno, ut effetis sui amoris objectum, ita ab æterno illa excogitavit media, quibus usurus erat, ut ad se vos pelliceret. *In Charitate perpetua dilexi te; ideo attraxi te*. Sed quis exprimere potest quousque hac in re illius curæ processerint? Cogitate quomodo semper omnia disposuerit in vestri gratiam, ut facilius virtutem exerceretis, infinitum inspirationum, bonorumque motuum numerum, quibus vos tetigit, tot diversas vias, quas ingressus est utens modo lenitate, modo severitate, ut vos ad sui sequelam pertraheret. Posthæc nonne jure dicere possumus illum omnes conatus suos exeruisse, ut vos attraheret? Attraxi te. Utique Deus meus hoc dicere potes, & tu ipse satis superque operatus es. Cor bene factum, & generosum jampridem tuum esset; meum vero ne minimo quidem dignum erat motuum eorum, quos ipse, ut illud lucrareris, fecisti. Sed quoniam vis adhuc cor istud, licet illud ignavissimum noveris; ego illud tibi in æternum do, Deus meus, teque obsecro, & obtestor, ut illud te dignum efficias. *Idem*.

Varia paternorum amoris, quo nos complectitur Deus, argumenta.

Deus quotidie nova nobis prabet paternæ suæ charitatis argumenta; qua enim largitate nostris necessitatibus prospicit? quæ bona quotidie ab illius liberalitate recipimus? Qua sedulitate curam gerit salutis nostræ? Ex quot periculis nos eripuit? In quæ alia non incidissemus, nisi ejus bonitate fuissemus suffulti! Si existimatione, bonis, valetudine,

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

dine, amicis fruimur, nonne hæc omnia Deo accepta referenda sunt, tamquam fonti omnium bonorum, ex quo in caput nostrum tot benedictiones manaverunt? Quandonam illum quæsivimus, quin vocatis damnaremur? A nobis lacessitus, quid prætermisit, ut veniæ petitionem extorqueret a nobis: & cum inter misericordiæ ipsius ulnas confugimus, quanta clementia fuimus excepti? Heu! Verum est, ipsum esse Patrem nostrum, & erga nos nonnisi paternos sensus fovere: *Numquid non ipse est pater tuus? Sermo Manuscriptus P. Bourdaloue.*

Deut. c. 32.

Deus infinite nos amat.

Ita est: Deus non solum infinite amabilis est, verum etiam infinite nos amat. Beneficia apertissima sunt amoris indicia. Nonne in singula fere momenta illis nos cumulat, cum ipsi iisdem abutamur, ut illum afficiamus injuria? Cui te, vitamque tuam debes? cui debes ea omnia, quæ ad vitam hanc servanda in conferunt? Cœlum hoc, sydera, hæc terra, & fructus nonne manifesti sunt divinæ erga te largitatis effectus? Hæc omnia tua sunt, & propter amorem tui a Deo creata sunt. Num invenis aliquid in te, vel extra te, quod ab illo non acceperis? quod illius donum non sit? Heu! Omnia dicunt, omnia prædicant nos a Deo amari: quandonam ipsi dicere poterimus, a nobis amari Deum? Sed quodnam prestantius beneficium, quam illud redemptionis? Si Rex se captivum constitueret, ut subditum suum e jugo servitutis eximeret, nonne illi insigne amoris testimonium præberet? Nonne inde aliquos animi grati sensus jure expectaret! Deus hic, qui nullius indiget, ut sit infinite beatus, homo factus est, servi formam induit, suamque tribuit vitam, ut homines beatos efficeret. Hic Dei amor erga nos, incomprehensibilis est, fateor, at num minus incomprehensibilis est ignavia, frigus, ingratitudo nostra erga Deum? Vitam, mortemque Salvatoris consideremus: omnia Religionis nostræ percurramus Mysteria, Eucharistiam, & omnia Sacramenta, & finem horum omnium mediorum, beatam videlicet æternitatem. Hæc fecit Deus, ut tibi amoris sui magnitudinem testaretur; numquid hoc illi cessit e sententia? Quid tibi videtur? Num ille satis operatus est? an aliquid præterea supererat, ut offenderet quousque te diligat? *P. Croiset in Ascetici. Exercitiis.*

Dei erga nos amorem cognoscere quodammodo possumus ex amore David erga Absalon.

Deus odit peccatum, non diffiteor; verum non ideo minus diligit peccatorem: illum vehementer amat; & satis esse videtur, illum peccatorem esse, ut amor ejusdem sit particeps. Cur autem non diligat? quia licet peccator, adhuc tamen illius creatura, & opus est; quodque amplius est, ejus est filius. Cujus rei imaginem expressam habemus in eo Sancto Rege, qui ab inhumano filio de regni solio deturbatus, servabat adhuc erga illum patris affectum, licet pro vitæ suæ securitate teneretur contra illum ad arma confugere, eumque tamquam rebellem persequi. Absalonis crimen gravis esse non poterat; nihilominus Davidis amor major esse non potest. Tenetur hic contra rebellem filium suas immittere copias, eique bellum inferre; sed potissima illius ante pugnam cura hæc est præcipiendi ducibus, militibusque suis, ut filium sibi incolumem servent. Filius hic ambitiosus, crudelis, ingratus, perfidus, ille filius est, quem David amat adhuc, & quem sospitem cupit, quamvis non sine regni, vitæque suæ periculo facere possit. Attamen, ut constat, filius hic perit in prælio; & David de rebellibus agit triumphum; sed triumphus hic illum gaudio nequit afficere, lacrymis filii interitum prosequentem. Obliviscitur, se per hanc mortem indignissimi filii regno, vitæque suæ fuisse consultum. Obliviscitur hæc omnia, ut de morte cogitet, quæ cor suum angit. Lacrymarum imbres effundit, faciemque tegit, ne ultra lucem adspiciat. Clamoribus ejus tota personat aula, aulicique turbantur; vellet regno, vitaque carere potius, quam filio. Fili mi! dilecte fili mi! Heu! *quis mihi det, ut ego moriar pro te?* Tales sunt sensus amoris, quos erga nos fovet Deus Pater noster, tunc etiam cum per peccatum ab illo deficimus. Peccatoris enim figura est ingratus Absalon, & in Principis hujus scelere nil tam iniquum est, quod in rebellione hominis peccatoris contra Deum non inveniatur. Verum si peccator hic æque nocens est ac Absalon, Deus non minus amat, quam David. Quæ enim cura in hoc amabili Deo! quæ cura, inquam, pro peccatoris salute, cujus mortem, excidiumque universa conclamant! Illum mihi videor audire clamantem ad omnes vitæ, salutisque nostræ inimicos: Servate mihi filium meum Absalon, servate illum, illi parcite. Heu! illa in occasione prope fuit, ut morbo interirem, vel gravi aliquo casu ruerem. Tunc eram in peccato, & si mortuus essem, de me in omnem æternitatem actum erat; sed Deus meus, & Pater meus, tu sollicitus es pro mea vita, sollicitus pro salute mea, & inter has amoris tui sollicitudines imperasti, ut creaturæ tuæ mihi ferrent opem; misisti Angelos tuos, ut protegerent me; dixisti; Hic est filius meus Absalon; servate illum, servate filium hunc quem unice diligo. *Auctor Recens.*

Extrema Dei erga nos bonitas nobis designatur bonitate Regis ejusdem erga inhumanum filium.

Quænam virtus est amoris Dei? S. Bernardus ait, *Quid amore violentius? triumphat de Deo amor.* Dicamne vobis quomodo Deus per gratiam se nobis uniat? Quomodo per gratiam hanc nos filios suos faciat, nobisque quodammodo suam communicet divinitatem? Quomodo per sacramenta maneat in nobis, & quomodo in illo maneamus? Quomodo ille non recedat a nobis nisi per culpam nostram? quomodo omnia, quæ nos alliciunt objecta, totidem tela sunt, quæ Dei amor ejaculatur ut nos trahat, & sibi lucretur? Nihil prætermittit Deus, ut insolubilem faciat amicitiam, quam nobiscum fancire desiderat. Creata omnia, quæ nos ambiunt, varia sunt vincula, quæ præparavit, ut nos sibi adjungeret. Omnes vitæ casus totidem sunt voces, quæ nos ad ipsum evocant, nosque docent, nihil magis esse nobis pertimescendum, quam ne ab eo procul absimus. Infinitos motus, affatus, lumina, desideria, timorem, spem, ipsas etiam nostras infirmitates, dubitationes, incertitudines, lapsus, errores, crimina: omnia usurpat, vel prohibiturus, ne infringamus vinculum, quod inter ipsum, & nos esse vellet perenne, vel coacturus, ut illud farciamus, si quando ita infelices fuissemus, ut illud infringeremus. Suus amor non patitur, ipsum nullo in discrimine habere creaturas sibi inutiles; nostram salutem, & felicitatem negligere. Deus tandem nos sibi tot, atque tam fortibus catenis devinxit, ut ne ipse quidem illa possit perrumpere. Vehementissime diligat, opus est, qui huc usque procedit. *P. la Pesse.*

Creata omnia sunt veluti tot vincula, quibus nos sibi vincire voluit Deus. Serm. in Cant.

Eo usque Pater cœlestis dilexit nos, ut Unigenitum suum traderet nobis, qui nos erudiret, regeret, animaret, redimeret. Propter amorem nostri hunc Filium eo usque deseruit, ut illum viderit pauperem, contemptum, morientem, eo usque ut illum viderit mortuum, crucifixum, contumeliis, ac plagis affectum. Filius iste propria erat ejus substantia; eumque dedit, ut redimeret servum suum, & felicem faceret inimicum suum. Illum autem tradens tamquam alienum hominum injustitiæ tradidit, & crudelitati. Mundus fecit quidquid voluit in hoc adorabili Filio. Hic ab omni mortalium genere affectus fuit contumelia. Interrogemus illum de causis patientiæ suæ, de causis dolorum suorum, de eo consilio, quo se ipsum nefario tot carnificum furori objecit; & respondebit, amorem, quo nos complectitur, ad hæc extrema illum redegisse; amorem, quo nos prosequitur, extitisse causam propter quam tot tantaque perpessus est, quæ nullatenus evitare voluit, ut nobis testatam faceret suæ erga nos dilectionis magnitudinem; amorem hunc sustinere non potuisse, ut nos in dæmonis compedibus versaremur, ut a Cœli gloria extorres, toti Patris sui iracundiæ essemus expositi. Hæc causa fuit, quæ illum coegit, ut peccatoris formam acciperet, ac pro nobis victima fieret. *Idem.*

Pater nobis dedit Filium suum in amoris argumentum: poterat ne gravius testimonium suæ dilectionis nobis præbere?

Quid amavit Deus extra se? Amavit mundum, hoc est hominem. Si quis nostrum suum impendit affectum animantibus, arbustis, aliisque id genus, quæ illius amorem adeo parum merentur; semper tamen hoc agunt, quia inde commodum aliquod percipiunt. Quid autem ab homine receperat Deus, vel recipere poterat? Num gloriam? Sed tot sæculorum myriades abierant, quin essent homines, qui illum glorificare possent; numquid tunc ille minus felix fuit? Cæterum prævidebat Deus plerosque homines ingratos futuros, & illum ne agnoscere quidem dignaturos. Hoc obfuit, quominus universe amorem suum ad omnes extenderet? *Dilexit Mundum*, hoc est, omnes homines dilexit; non autem aliquot tantum ex illis. Verum quidem est ab illo præsertim amari, qui prædestinati sunt: *Jacob dilexi*: & quodammodo etiam per comparationem dici posse ipsum odisse illos, qui tales non sunt: *Esau autem odio habui*. Sed absolute loquendo omnes homines diligit omnesque salvos esse cupit: *Vult omnes homines salvos fieri*. Fovet erga omnes paternam dilectionem volens, ut Filius suus, qui

Deus amavit homines, qui nihil ad illius felicitatem conferre poterant; & præviderat eorum plerosque ingratos futuros, illos tamen dilexit. 1. Joan. 3.

qui est Sol justitiæ, super bonos, & malos oriatur, omnesque illius luce illustrentur. Ecce quænam sit *latitudo*, ut Apostoli verbis utar, amoris Dei erga homines. Christianos, idololatras, justos, peccatores, Deus omnes nemine excepto dilexit. *Dilexit Mundum. P. Segneri in suis Meditationibus.*

Eph. 3.

Sicuti amor Dei erga homines nullum habuit principium, ita nullum habet finem. Psal. 102.

JESUS CHRISTUS non dixit solum, Deum diligere Mundum, sed dilexisse: *Dilexit*. Videlicet Dei amor erga homines nullum unquam habuit principium, & æque vetus est, ac ipse Deus. Sed hic amor ab æterno est, ideoque non desinet unquam, donec ipsi huic respondere voluerimus. *Misericordia autem Domini ab æterno, & usque in æternum super timentes eum*. Præterea duratio, & constantia hujus amoris talis est, ut cum culpa nostra Dei amicitiam amittimus, illam quam primum nobis reddere quærit. Paratus semper est, ut gratiam nobiscum farciat, quasi indigeret nobis; & a nobis nonnisi facti pœnitentiam expectat, ut illico omnium injuriarum, quibus a nobis affectus fuit, obliviscatur: *Fornicata es cum amatoribus multis: tamen revertere ad me, dicit Dominus, & ego suscipiam te*. Hæc a S. Paulo *longitudo* divini amoris erga homines vocatur. Deus illos semper dilexit, & paratus est, ut in æternum eos diligat. Ita ne tu eum diligis? Hodie illi servis, cras deseris illum. Pudeat te tuæ levitatis, & inconstantiæ. *Id.*

Jerem. 3.

Ephes. 3.

Peccatorem esse, quin sit desperationis causa, potius est causa sperandi in Misericordia Dei, quæ facta non est pro justis.

Deus peccatorem amat, quamvis peccatorem; qua de re si dubitamus, cogitemus qua bonitate illum errantem revocet, ut ad se ipsum reducat. Animadvertite, si vobis lubet, venisse ipsum, ut quæreret peccatores; illi pro quibus mortuus est, sunt peccatores; illi quos vocat, sunt peccatores; illi, quos vehementius urget, sunt peccatores, illi, quos elatioribus clamoribus revocat, si ita dicere fas est, illi sunt, qui magis ab illo recedunt. Peccasse, multum peccasse, enormia patrasse flagitia non est igitur causa credendi a Deo repulsum iri illum, qui a peccatis cessare voluerit. Quis unquam arbitratus est, id, quod efficit misericordiæ materiam, illius obicem futurum, effecturumque, ut illa erga nos deserviscat? Verum est Deum nostrum detestum appellando cum clementia, & lenitate peccatores, qui blanditiis illius minime afficiuntur, illis minas intentare, eosque exprobrare; plenæ sunt Scripturæ. Sed hoccine prohibere debet ne fidenter accedamus ad illum? Haud ita, dubio procul; e contra hoc melius etiam ostendit, quam ille abhorreat a pœna nobis infligenda. Conqueri enim, exprobrare, minitari, hic sane non est sermo Dei irritati, & non parcentis; non ita profecto loquitur ira in eo, cui facile est pœnas reposcere, & ulcisci. Ex dissimulatione, ac silentio procedit ultio tamquam fulgur ex nubis caligine erumpens. Minari est admonere, differre, ac tempus evitandi pœnas tribuere. Nonne hi totidem sunt affectus misericordiæ? *Auctor recens.*

Quamvis peccatores sumus, non ideo credere debemus, Deum in nos ultionis tantum, & odii sensus fovere. Miseri, & peccatores objecta sunt misericordiæ ipsius: attributi hujus proprium est parcere. Cuinam vero parcet misericordia? Num innocentibus? an nocentibus, qui ob scelera sua rubore suffusi ad illius tribunal non alia afferunt merita, nisi humilem miseriarum suarum confessionem, sincerumque inde emergendi desiderium? In hoc misericordia gloriosius suam potestatem exercet. Expertus sum, dicebat S. Paulus Apostolus de sua conversione loquens, expertus sum effectus misericordiæ, quam non merebar; quia voluit hæc ostendere in me magnitudinem suam, ut illis essem exemplo, qui eram in JESUM CHRISTUM crediturí. Peccatores omnes, non secus ac Apostolus, Divinæ misericordiæ effectus experirentur, nisi ipsi vel diffidentia, vel præsumptione obicem statuerent. Igitur, dicam iterum, Divinæ misericordiæ obex non est esse peccatorem, magnum esse peccatorem: immo videtur e contra causam esse, propter quam sit nobis magis adhuc sperandum. *Idem.*

Cum Jesus Christus pro nobis sese morti tradiderit de amore illius dubitare non possumus. Galat. 2.

Fortasse numquam satis intelleximus, quousque nos dilexerit Deus. Cogitemus itaque ipsum sese morti tradidisse pro nobis. *Tradidit semetipsum*. Non usus est alieno ministerio. Ut opus nostræ redemptionis peragereturr, non credidit salutis nostræ curam Angelis esse committendam. Ille seipsum obtulit, ille voluit esse victima, cujus sanguis nostra peccata deleret; hoc pretium fuit nostræ libertatis. Non tradidit illum perfidus Judas; non tradidit illum in carnificum manus populus Judæorum: ipse obtulit semetipsum, ipse suis inimicis occurrit: *Tradidit semetipsum. P. Segneri in Meditationibus suis.*

Rom. 5.

1. Tim. 1.

Deus nos amat non quod in nobis ullis reperiat bonum, sed quia in nobis bonum ipse potest collocare.

Diligit Deus longe aliter ac nos; ad amandum nos allicit bonum, quod in objecto amoris nostri deprehendimus; sed cum Deus sit fons bonorum omnium, amor suus nullum supponit bonum in objectis, quæ diligit, neque amat illa, nisi ut cumulet bonis. Sculptor videt ingentem arboreum truncum; hic illi non placet propter id, quod in illo est, sed propter id, quod fieri potest per opus suum. Ita Deus nos amat propter id, quod per illius bonitatem evadere possumus; sed Deus ipse nos pares efficit recipiendis beneficiis suis, cum nequeat Sculptor aptum efficere truncum, ut figuram recipiat; ideoque nobis dicit Dominus: *in Charitate perpetua dilexi te*. Fundamentum amoris erga nos sui, est ipse suus amor. Amas hominem propter ejus ingenium, propter bonum cor ejus, propter illius virtutem; reperis in illo fundamentum amoris tui; sed non potest Deus in te reperire, unde te diligat, & opus fuit, ut hoc in seipso inveniret: *In charitate perpetua dilexi te*. Respondimus ne adhuc amori Dei nostri? *Idem.*

Jerem. 31.

Dei amor erga nos æque antiquus est, ac ipse Deus.

Amor Dei erga me fuit æternus, videlicet æque vetus est ac Deus ipse. Deus nullum umquam abire passus est momentum, quo de me singillatim non cogitaverit; semper me ante oculos suos sibi proposuit, dilexit me æque cito, & æque constanter, absit invidia verbo, ac se ipsum dilexit: *In charitate perpetua dilexi te*. Quomodo fieri potest, ut ego tanta non afficiar dignatione? Si quis, quem ignorarem, mihi gratificaretur, ac de me perquam bene mereretur, nonne nihil intentatum relinquerem, ut ei referrem gratiam, vel saltem haberem? Quid igitur faciendum est mihi ut hanc referam Deo, qui me amavit antequam ego in mundi hujus lucem prodirem, immo antequam mundus ipse factus esset? Num dicetur Deus numquam cessasse, quo minus me amaret, ego vero ex quo vitalis hujus auræ usura fruor, ipse dicar, numquam animum appellere potuisse, ut illi cor meum præberem? Deus igitur unus est, erga quem me ingratum esse posse puto? *Idem.*

Deus pronior ad parcendum est, quam ad puniendum.

Hoc Deus ipse docere voluit per Prophetam Jonam, se magis oblectari etiam cum nequissimis utendo misericordia, quam exercendo in illos rigores justitiæ suæ. Hoc autem dicendi occasionem sumpsit ex tristitia, quam Propheta idem conceperat ex interitu arbusti cujusdam, in cujus umbra paulo ante lætabatur; dixitque illi: Doles interitu arbusti, quod neque tuum est, neque tu plantasti; ego vero quomodo non doleam ob civitatis excidium, ubi tot homines sunt, immo etiam tot innocentes? Homines isti sunt opus meum; mei sunt; sunt filii mei; ego illis vitam largitus sum; quomodo ergo eorum humiliatione flecti non patiar? Illis minas intentavi, ut eos ad pœnitentiam accerserem; cum illam agant, quid ultra mihi est cupiendum? Numquid ego perdam populum docilem, & humiliatum? Ita Deus in ipsis accusationibus, minis, exprobrationibus suis misericors est, & misericors erga omnes peccatores; ita sincere illos revocat, & metuit, ne se ad illos puniendos teneri videatur. Igitur multa scelera admisisse non est causa credendi, nos nequaquam futuros ultra divinarum misericordiarum participes. *Auctor recens.*

Magna illius erga nocentes misericordia id probat.

Nihil est, quod melius Dei erga peccatores dilectionem valeat ostendere quam magna illa clementia, qua utitur erga illos. Non enim per impotentiam hoc id agit: e contra Scriptura testatur, illum quia infinitus est in potentia sua metuere, ne videatur suam potestatem exercere; ideoque eam retinere, ut locum tribuat pœnitentiæ. Omnia posse, vulgo apud homines, ratio est, propter quam qui omnia potest nullius misereatur; sed in Deo ratio est, propter quam parcit, & rationem habet imbecillitatis suarum creaturarum. Domine, Sapiens inquit, misericors es, quia es omnipotens; & potentia tua efficit, ut infirmitates nostras dissimules. Quænam autem major patientia, & quæ bonitas major, quam habere in manibus suis inimicum, posse in illum animadvertere sine periculo, sine labore, sine injustitia, & illi parcere tunc etiam, cum furit, & provocat? *Idem.*

Nullum finem inveniremus, si omnia referre vellemus argumenta infinitæ Dei erga homines charitatis. Nonne verum est, Deum eo usque dilexisse mundum, ut illi Unigenitum suum daret? Quid autem mundum esse putatis? Hic est infestissimus Dei inimicus; quia, ut Sanctus Joannes ait, plenus est nequitiæ. Si quis diligit mundum, idem

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

Apostolus inquit, amor Patris, videlicet vera charitas in illo non est. Nihil magis oppositum est Deo, S. Jacobus ait, quam amor mundi; & quicumque vult esse amicus hujus sæculi, inimicus Dei constituitur. Cum ergo Deus mundum dilexit, eumque in finem usque dilexit, tunc infensissimum sibi dilexit inimicum, sed ideo illum dilexit, ut eum sibi conciliaret amicum: etenim mittens ad eum Filium suum, non aliud sibi proposuit hic Princeps Pacis, quam illi dare Mediatorem, qui gratiam sarcire posset, & hoc innuebant Angeli cum in Salvatoris nativitate clamabant: *Gloria in Excelsis Deo, & in terra pax hominibus.* Luc. 2. Amavit igitur Deus mundum peccatorem; & per Filium obtulit omnibus peccatoribus media pacis secum reconciliandæ, evitandarumque pœnarum illis debitarum, qui ab illo secedunt. Quid autem mundus? Mediatorem, atque Salvatorem suum recipere noluit; in illum insurrexit, & quin sua expiaret scelera, illis cumulum addidit. Mediator vero, quin pœnas reposceret, bonum pro malo rependit; precatus est propter inimicum suum; oravit, *& exauditus est pro sua reverentia*, inquit Apostolus; ejusque oratio propter infinita orantis merita exaudita fuit; vel ut aliis placet Interpretibus, exauditus est propter summam reverentiam, qua orationem suam comitabatur. Expectavit Deus, donec mundus Apostolorum prædicatione conversus ageret pœnitentiam; pepercit illis quorum sincera erat pœnitentia; pertinaces vero, obduratosque peccatores, postquam diu illos sustinuit, tandem in eos animadvertit, eosque in infernum egit præcipites. *Cardinalis Bellarminus in Tractatu de septem verbis Domini in Cruce.* Ad Heb. 5.

DE AMORE

INIMICORUM, ET INJURIARUM VENIA.

MONITUM.

Quamquam præceptum, quo Deus inimicos diligi jussit, sub generali Charitatis præcepto continetur, quo Proximum amare tenemur; attamen argumenti amplitudo causa est, ut Concionatores seorsum duo hæc argumenta pertractent, quorum alterum ab altero seponitur, vel augetur, atque ad altissimum perfectionis apicem attollitur. Qua in re Filii Dei consilium sequuntur, qui ut Christianis omnem auferret anjam sese ab amore inimicorum excusandi, hoc peculiari mandato diligendos præcepit: Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros. *Matth. 5.*

Hoc tamen præceptum, quod seorsim consideramus, quatenus præcepti de Proximi Charitate partem constituit, duo habet præcipua membra, quæ hoc in loco propter arctissimam eorum connexionem confundimus; primum scilicet partem ejusdem præcepti seorsim sumptam, qua Deus nobis injuriarum præcipit veniam; alterum vero positivum mandatum, quo inimicos etiam amare jubemur; non enim alios existimamus nobis inimicos, quam illos, a quibus lacessiti fuimus, & aliqua injuria affecti, & quamvis facilius veniam illis elargiri vellemus, semper tamen licere nobis arbitraremur aliquam nacisci causam, qua ab illis positiva charitate diligendis excusaremur. Ad hoc igitur argumentum pertractandum, quacumque insistatur via, hæc duo tamen semper sunt conjungenda; quemadmodum generatim prætermisti non potest sermo de effectu, ubi de illius causa pertractandum est; neque vicissim satis bene explicari potest natura effectus, quin de causa ipsius verba fiant; tunc vero præcipue cum de iis agitur, quæ ad morum pertinent disciplinam: quod tamen non prohibet quominus inter utrumque aliqua fieri possit præcisio. Verum cum in duobus hisce præcepti ejusdem partibus varii adhuc extensionis gradus sint considerandi; quæritur enim quid illæ complectantur, & quousque ea sese extendat obligatio, quam nobis injiciunt, quandonam pressius, quando mitius præceptum hoc obliget, & quænam sint officia sublimiora circa eadem objecta, quæ consilii tantummodo sunt, atque perfectionis; hic afferam quidquid aptius, ac fructuosius mihi undequaque colligere contigit, quo rite pertractari queat argumentum ex universa Morali Christiana maxime necessarium, & quod numquam satis de suggestu tundi, retundique potest.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Multiplex Concionum structura de Amore inimicorum, & venia injuriarum.

I. PRO concionis argumento, ac partitione duo hæc possunt assumi, quæ ad veram, perfectamque reconciliationem sarciendam maxime requiruntur. Primum est injurias, quibus affecti fuimus, remittere, & eos diligere, qui nobis aliquod sensibile incommodum attulere, vel qui ad hoc inferendum parati sunt, propter odium, quo flagrant in nos, & qui nobis vere sunt inimici. Alterum est, exterius nosmet cum illis reconciliare, cum quibus jam necessitudinis vinculum fuerat, & quorum adspectum effugiebamus. Horum alterum ostendet, a Deo internum odium prohiberi, alterum vero, præcipi, ut exterius resarcitę gratię manifesta quædam præbeamus indicia. Ex illis, qui se parcere velle jactitant, alii sibi persuadent satis esse, si minime in fratres suos odium testentur, cum interim animo mortales foveant inimicitias; alii sufficere arbitrantur interius veniam concedere, quin ipsis negotium facessat exterior reconciliatę gratiæ species, post infignem inimicitiam, quæ ingens scandalum attulit. Duplex error duplici Concionis hujus parte impugnandus.

Primum autem ostendendum est, nihil vulgatius esse, quam secretum odium fovere sub exteriori benevolentiæ specie. Non enim in aulis tantum usus est dissimulatione, ubi hilari vultu excipiuntur illi, quos male perditos cuperes; sed in omnium conditionum genere accolæ accolas, consanguinei etiam consanguineos; hi competitores suos, illi homines, quibuscum non alia odii suppetit causa, quam antipathia, internecino odio prosequuntur. Numquid simile nobis inest? Omnino ex animo revellendum est, ut vere gratiam resarciamus. Hic afferendæ rationes sunt, hanc necessitatem probantes; formale, præcisumque Salvatoris præceptum exponendum est, quo non odisse tantum, verum etiam inimicos nostros amare jubemur: *Diligite inimicos vestros*: Matth. 5. mox hujus mandati perfectio ostendenda; superat enim quamcumque Philosophorum moderationem, quaslibet Politicæ regulas, quævis urbanitatis officia. Charitas ipsam mali scrutatur originem, atque illud radicitus convellere studet. Cum proximo reconciliari debemus, quemadmodum Deus nobiscum reconciliatur; obliviscitur injuriarum, nullam fovet simultatem, & nos eadem excipit hilaritate, quasi nulla unquam a nobis fuerit lacessitus injuria. Hinc ostendendum est, quomodo alioquin ad ultionem sensim procederemus, ubi sese offerret occasio: hoc præceptum justum esse, atque futurum ut alioqui nos jugiter odio, & invidia erga proximum agitemur &c.

Secundo. Neque minus certum est, gratiam penitus esse resarciendam, licet hoc nihilominus in dubium vocetur. Omnes diluendæ sunt causæ, quę præ-

prætexi possunt ab hominibus, ut se ab hoc præcepto excusare adnitantur: videlicet nos injuriam minime intulisse, hanc immo nobis illatam fuisse; nostrum non esse gressus primos ad amicitiam reconciliandam movere; illum hac nostra infirmitate abusurum; ceterum vero, si ille accesserit prior, a nobis summa cum benevolentia exceptum iri; aliæve id genus, quæ omnibus compertæ, exploratæque sunt, & quæ passim usurpari consueverunt.

II. Deo iracundiam, atque ultionis cupiditatem remittentes maximum gratissimumque offerimus sacrificium, quod quamdam habet cum antiquæ legis sacrificiis similitudinem.

Primum erat holocaustum, ubi victima tota penitus erat absumenda; quod accidit, ubi Deo ultionem sacrificamus. Cum enim bona existimatio, facultates nobis ereptæ fuerint, vitaque nostra in summum fuerit discrimen adducta, si nihilominus præsto sumus, ut ex animo condonemus omnia, neque inde ultionem ullam expetamus, nihil jam superest nobis, quod offeramus Deo. Sacrificium istud integrum est, nihil de victima reliquum est.

Alterum erat sacrificium propitiatorium, quod vulgo *Sacrificium pro peccato* appellatur; quo nomine jure vocari potest ultionis nostræ sacrificium: neque enim, nisi inimicis acceptarum injuriarum veniam concesserimus, numquam a Deo scelerum nostrorum veniam consequemur; e contra vero si ex animo pepercerimus, nulla sunt crimina, vel numero, vel magnitudine adeo gravia, quorum venia optanda non sit. Hic autem uberrimus Oratori ad dicendum campus aperitur.

Tertium erat *sacrificium in honorem*; non quod reliqua etiam sacrificia ad Dei honorem minime pertinerent, sed quod hoc nomine distinguuntur a propitiatorio sacrificia quæcumque ab Holocausto diversa, in quibus victimæ pars vel ministris Tabernaculi, vel illis, quorum nomine offerebantur, cedebat. Quamvis autem verum sit, eos qui ex corde injurias remiserint, & illos, a quibus lacessiti fuerunt, dilexerint, offerre Domino sacrificium integerrimum illius præsertim rei, quæ maxime negotium facessit, & quæ honoris punctum vocatur; hoc tamen non prohibet, quominus fidelis, qui generose hujus oblationis quodammodo sumptus erogat, partem consequatur sibi reservatam a Deo honoris ipsius, qui pleno affectu immolatur, vel potius, non prohibet quo minus ex hac præclara actione alium toto cœlo suaviorem, nobilioremque honorem excipiat, ex primi cinerибus quodammodo existentem. Itaque hæc venia, hic amor & Deo, & homini maximo honori cedit; Deo quidem propter rationes, quas in parte priori vidimus: non enim melius suprema illius dignitas, ac summa auctoritas recognoscitur, quam in re tam difficili eidem obtemperando: homini vero, quia nihil majus, nihilque magis heroicum præstare potest, eo quod nobismetipsis majorem honorem, & coram Deo, & coram sapientioribus viris possit acquirere. Itaque jure cuicumque fidelli propter cœlestem pacem, infignemque voluptatem ex hoc sacrificio emanantem id dicere possumus quod Spiritus Sanctus in Scripturis ait de sedulis observatoribus legis, qui statis temporibus accedebant in Templum sacrificia sua Sacerdotibus oblaturi: *Et epulaberis in omnibus, quæ Dominus Deus tuus dederit tibi.*

III. In præcepto de injuriarum venia, & amore inimicorum Deus a nobis magna, & difficilia petit; sed obtemperantibus longe majora, nobisque utiliora promittit. Hæc esse potest Concionis partitio, quæ quidquid in hoc argumento spectabilius est, complectetur.

Pars prima. 1. Petit sinceram injuriarum, quibus affecti fuimus, veniam, neque operosum est ostendere quantopere huic rei nostra repugnet natura, & eam explicare difficultatem, quæ superanda nobis est, ut in hac re nosmetipsos vincamus. 2. Sincerum erga inimicos nostros amorem; contra quod præceptum omnes affectus nostri rebellant. 3. Ut illis bona velimus, & pro viribus procuremus, qui nobis mala, & volunt, & faciunt. Hoc magnum quidem est; magnæ victoriæ, magnæ actiones.

IV. Pars altera. Quid nobis vicissim promittat Deus: 1. Omnium scelerum nostrorum veniam: 2. suam cum divina adoptione amicitiam: tertio æterna præmia, æternasque coronas.

Quantumvis difficilis sit lex a Filio Dei irrogata de remittendis injuriis, diligendisque inimicis; rationes tamen, quibus ad eam diligentissime observandam impellimur, potentes sunt, atque præferendæ quibuscumque considerationibus, quas natura, consuetudo, ac leges mundi Evangelicis contrarię opponere possunt.

Prima vero, & validissima ratio est suprema legem hanc irrogantis auctoritas; jus, quod penes ipsum adest eamdem ferendi; quid nos illi debeamus; facultas, quam habet imperandi; minas, quibus utitur, nisi paruerimus &c.

Altera est pars illa, quam in nostris inimicitiis sibi vendicat; videlicet quod bonum, malumve, quod proximo afferimus, sibi allatum putat; quod odia, ultiones, contumeliæ, quibus inimicos nostros prosequimur, in ipsum quoque redundant; & quod illum nostris odiis infectamur, & tamquam inimicum excipimus. Principium hoc diligentius enucleandum atque evolvendum est, quod illius innititur verbo, qui eadem est Veritas.

Tertia, injuria, qua nosmetipsos afficimus exiguum proximo nostro debitum remittere detrectantes; cum nobis persuasum esse debeat, Deum alioquin in nos misericordia minime usurum, neque remissurum immensa debita, quæ cum ipso contraximus, peccata videlicet, quæ commisimus.

In eo præcepto, quo a Filio Dei injurias condonare tenemur, adorabilem hunc Legislatorem considerare debemus, tamquam Dominum, Patrem, & Exemplar; has enim ipse qualitates assumit nobis hoc præceptum imponens. V.

Primum, tamquam Dominus nostram poscit obedientiam in re æquissima, ubi de publica, ac nostra peculiariter agitur utilitate, & quæ ad rectum etiam Rerumpublicarum ordinem est necessaria.

Secundo, tamquam Pater vult nos sibi similes esse ea una in re, in qua aliquam cum ipso similitudinem habere possumus; scilicet in misericordia: *Ut sitis filii Patris vestri*, Matth. 5. atque ut alio in Evangelii loco scriptum est: *Ut sitis similes.*

Tertio, tamquam Exemplar, ingentia enim nobis exempla præbet parcendi, & imperat, ut ea sequamur, & imitemur. VI.

Ut præceptum hoc eo modo servetur, quem præcipit JESUS CHRISTUS, duo nobis superanda sunt, quę Concionis partitionem possunt efficere.

Primo superandi sunt affectus validiores, & qui difficilius vincuntur; ira, quæ nonnumquam etiam æquior videtur; odium; ultionis cupiditas, quę nobis naturalis est.

Secundo prætextus magis speciosi, & qui videntur æquissimi. Quinam autem ii sint, satis constat. VII.

Triplex hominum genus huic obtemperare legi detrectant, quam Dei Filius irrogavit, & quam voluit diligentissime observari.

Dicunt quidam: non possumus; his ostendendum est, præceptum hoc nequaquam esse impossibile quemadmodum Ethnici quidam, & nonnulli Hæretici crediderunt; & licet difficile sit, Deum tamen ad illud servandum vires suppeditare.

Dicunt alii: non debemus; atque opponunt rationem, consuetudinem, mundi opinionem, honorem nominis, suæ conditionis officia. His vero demonstrandum est, quam arcta sit hæc in Christiana Religione obligatio; quam æqua lex hæc.

Dicunt alii tandem, non volumus. Hi perfrictæ frontis sunt homines audacissimi, omni vitiorum generi mancipati, cujus obstinatio superanda est, illis exempla, promissiones, & minas Filii Dei ob oculos statuendo. VIII.

Dei elucet Misericordia, atque Justitia in hoc præcepto, quo imperat, ut inimici diligantur, & remittantur injurię.

1. Misericordia quidem in eo, quod cum sola nos cogere possit auctoritate ad sanctissimam legem hanc adimplendam, nos ad hoc invitat, pollicitus nos similiter criminum nostrorum veniam confecuturos, ejus gratiam iterum adepturos, tamquam filios suos exceptum iri, atque Cœlesti hæreditati esse reservandos. Ideoque quin lex hæc habeatur tamquam reliquarum Christianæ Religionis una omnium severissima, e contra, ubi ad examen vocetur, laudibus celebranda illius misericordia,

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.